

Po mojih mislih bi tedaj práv bilo, de bi se letašnji nagnjiti korún ne zavergel, ampak za seme perhranil ¹⁾ in sicer že pred zimo posadil, ali pa na tak kraj djal, kjer bi kaliti ne mogel. — Kdor bi ga hotel zdej saditi, ga mora globokeje v zemljo pokopati, de mu ga zima ne pokončá; kdor ga pa do spomladi hraniti misli, naj ga dene v tamen in hladen kraj, de ne bo prezgodej kalil.

V tacih letinah, kakoršna je letas bila, kjer so vsi sadeži zarano dozoreli, bi bilo práv, de bi se korún ne sadil na dobro pognojene njive, temuč le v slabji in pešeno zemljo; tam pa, kjer jako in spešno raste, naj bi se mu korúnovina požela. V tacih letinah ²⁾ bi utegnulo tudi koristno biti, korún pozneje saditi in dozorjeniga bolj z godej ³⁾ kopati.

Tudi to moram reči, de nimamo za gotovo upati, de bi nas od več strani priporočevano korúnovo seme prihodnje gnjilobe obvarvalo ⁴⁾, tudi korún — mili dar božji — zamore reči: „tudi jez sim se sčasam spreobernil.“

Poslednjič še pristavim, de so se pretečeniga mesca v Poljanski komisii kužne koze pri ovcah prikazala.

Od kod imajo desetine, tlaka in gosposkini davki svoj začetek?

(Konec.)

Se vzame vse do zdaj rečeno vkupej, je lahko soditi, de gosposkini davki, tlake in desetine imajo svojo posebno lastnost in pravico, in so tako uterjene, de jih nihče ne sme ovréči, ali se jim odpovedati. Kmetovavci so nekadaj dobili svojo zemljo le s to pogodbo, de so se volili, tudi opravljati, kar se je od njih tirjalo; drugači bi se jim tudi posestvo ne bilo dalo; kakor bi tudi nihče ne mogel kaj kupiti, ako se ne voli plačati, ali kaj na posodo dobiti, ako ne obljubi obresti (čimža) dati. Ako se hoče kdo tlake ali desetine znebiti, ali čisto odprostiti, ne gré drugači, kakor de se s svojim gospodam pogodi, in ali na enkrat vse odplača, ali vsako leto nekaj da. Bi hotel in mogel kdo se tem nakladam ustaviti, bi po taki poti tudi kupec prodajavcu, dolžnik posojevavcu, nazadnje tudi otrok očetu se smel odpovedati. Pa kam bi po tem takim svet prišel? Ali bi ne bilo vse narobe? ali bi bila še ktera pravica ali ktero posestvo varno? ali bi ne smel tudi kmetu lahko vsak, kdor bi hotel, na ravnost njegove zemlje vzeti? Ne bilo bi per taki prekucii le za gospoda hudo, ampak tudi za kmeta; in bati se je, de bi marsikteri s slabim zgledam svoje zoperstave

¹⁾ Po naših skušnjah nimamo od nagnjitiga korúna nikakor zdraviga pridelka pričakovati, kar bo gosp. Šmidtova skušnja, ktero je unidan vsim avstrijskim kmetijskim družbam na znanje dal, in ktero bomo berž ko bo moč v Novicah razglasili, še bolj poterjila.

²⁾ Kdo pa naprej to vé?

³⁾ Korún mora kakor vsak drugi sadež popolnoma zrel biti, preden se sme izkopati: to je stara in poterjena resnica. Letas pa smo slišali toliko in ravno nasprotnih skušnj, de bi kmalo ne vedili, kaj de je práv. Eni so ga z godej kopali in se hvalijo, de so ga gnjilobe rešili, drugi pa so ga pustili do Listopáda v zemlji in na glas terdijo, de so ga le s tem gnjilobe obvarvali. Na eno samo reč, dragi kmetovavci! pa se pri kmetijstvi nikdar ne sme gledati, ampak prevdariti se morajo vselej vse vse okolišine. Kaj ste pozabili, de lani clo nič zime nismo imeli? de zemlja lani ni zamerznila? i. t. d. Kar je letas veljalo — ne bo veljalo vsako leto, torej ena letina ne sme nikdar postava biti prihodnjim!

⁴⁾ To je gotova resnica, kér oslavljen ali clo bolán sadež ne more zdraviga semena roditi. Če bi bili pa kmetovavci poprej začeli zdravo seme zdraviga korúna saditi, bi se nam javelne zdej tako huda pela.

Vredništvo.

si iz svojih otrok šibe ne splétli, ktera bi jih pozneje pokorila. Saj je v nekim kraji, kjer so se jéli tlaki in desetini ustavljati, stari oče mladiga učil, tudi tako storiti, in sin si je očeta nauk dobro v glavo vtisnil; nar pred se je gosposki odpovedal, potém pa — za plačilo — tudi očetu živež odtergal, ako ga ravno natora, božja zapoved, in posebna zavéza per prejemani hiše k temu perganja. Obá sta plačilo svojiga ravnanja sprejela!

Ni pozabiti, kar piše Učenik narodov Rimljanam: „Dajte vsakimu, kar ste mu dolžni: davk, komur gre davk, còl komur còl, strah komur strah, čast komur čast; nikomur ne ostanite kaj dolžni, razun de se med seboj ljubite.“

P. H.

Čevljarji na spodnjim Štajarskim.

Naše ljube Novice se zovejo „kmetijske in rokodelske novice,“ pa le premalo slišimo od rokodelcev kaj povedati, kar bi radi bolj pogostama imeli. Krajnskimi čevljarjem bom jez danes eno na uhó povedal. Vi ste na naše semnje na Štajarsko začeli veliko obuval nositi in pošiljati; to našim usnarjem in čevljarjem, ki skozi menj usnja in obuval prodajo, šembrano nose zaferkuje, nam drugim pa močno s tem vstrežete, kér nam veliko vredniši obuvala dajete od naših. Čevljarji so se spuntali, za noben denar ne več krajnskih čevljev nam popravljati*), vam pa obetajo prihodnjič vas prestreči z veliko boljším blagam. Kar prvo vtiče, je naša skerb, ponošeno obuvalo si zopet popraviti, drugo pa? — mož beseda! roko na roko! na vaši strani smo! Kupovali bomo vaše blago, dokler nam domaci čevljarji za pravični denar boljših obuval ne bojo dajali; zató, le nosite nam, le nosite čevlje, šoljne, pa tudi jermenčnice (punčoh)! Musy.

Vremena preroki za prihodnje leto.

Čeravno prerokovanje vremena je spoznana prazna reč, vunder še preroki niso šli rakam žvižgat in tudi ljudi še ne manjka, ki jim verjamejo.

Komú pa bojo prerokovanje za prihodnje leto verjeli, kér dva imenitna preroka ravno nasprotno vreme prerokujeta? Poslušajmo ju: Imenitni Knaver, od kteriga imamo stoletno pratiko, prerokuje mesca Prozimca neizrečen mraz, ki bo mesca Svečana tak, de bo 9. in 10. dan tega mesca veliko živine in ljudi zmerznilo; na koncu Sušca bo še silno veliko snega; v Malim travnu bo zmerzvalo; v Velkim travnu bo gromelo in zmerzvalo, tako de vinska terta, če že ne bo imela velikiga perja, bo pozébla; v Rožnim cvetu bo pogostama slana; v Malim serpanu velika suša i. t. d. — z eno besedo, po Knaverjevih besedah bo letina za zjokati.

Vse drugači pa v Graškim listu (Stiria) prerokuje Štajarski vremenski prerok, ki je lani letašnje letino — kakor pravi — pri piki zadel. Ta prerok takóle govori: „Spomlad in poletje prihodnjiga leta 1847 bosta gorka kakor letas (1846), in vsi sadeži bojo zopet tako zgodni, kot to leto; na Štajarskim pa in v vsih tistih deželah, kjer so tergatev na koncu Kimovca ali koj v začetku Kozoperska imeli in pa pšenico mesca

*) Upamo, de ne bo tako huda. Krajnski čevljarji zares delajo dobro blago in posebno Teržičanje tudi po práv niski ceni. Štajarski čevljarji se bojo po tem izgledu obudili in bojo jeli dobro blago po ceni delati. Tako rokodelstvo ene dežele na nože spravi rokodelstvo druge dežele. V Ljubljani nam neki Štajarski pek (Kaufman iz Marburga) že od noviga leta péče práv lep kruh, kakoršniga poprej nikdar nismo imeli, in ga nar več prodá. Kaj je bilo Ljubljanskim pekam potem takim družiga storiti, kakor tudi svojo peko zboljšati in nam lepšiga kruha péči. Eden družiga mora bezati, potlej gre vsaka reč naprej. Vredništvo.